

Acad. Roy. Scienc. d'Outre-Mer
Biographie Belge d'Outre-Mer,
T. IX, 2015, col. 313-316

RASKIN (*Joseph*), Pater-Scheutist (Stevoort, 21.06.1892 – Dortmund, Duitsland, 18.10.1943).

Josephus Maria Aloysius Raskin werd geboren op 21 juni 1892 in Stevoort, bij Hasselt. Hij was de eersteling van dorpsonderwijzer Amandus Raskin en molenaarsdochter Leonie Cleeren. Hij zou de oudste worden van elf kinderen (van wie er een op kleuterleeftijd stierf). Toen vader Amandus tot inspecteur lager onderwijs in de streek van Aarschot werd benoemd verhuisde de Limburger met vrouw en kinderen naar dat Brabantse stadje. Het kroostrijke gezin vormde een hechte eenheid.

Naar het voorbeeld van de ouders waren de kinderen diep katholiek. De oudste en de jongste zoon werden pater-Scheutist, de derde zoon werd priester-leraar, de tweede dochter zuster Claris, de jongste dochter kloosterzuster-lerares. Twee dochters werden onderwijzers en bleven ongehuwd, drie zonen trouwden.

Joseph was zeventien toen hij intrad in de missiecongregatie van het Onbevlekt Hart van Maria (C.I.C.M.), kortweg „Scheut” genoemd naar haar plaats van ontstaan bij Brussel. Hij moest zijn theologiestudie en opleiding tot Chinapater onderbreken toen de Eerste Wereldoorlog uitbrak. In het kamp van Beverlo ontpopte hij zich tot

een duizendpoot, tijdens zijn gevangenschap in Luik kwam zijn schrandereheid hem van pas en aan het IJzerfront werkte hij zich op van brancardier tot verkenner. Na de oorlog volindigde hij zijn studie en vertrok hij in 1920 per schip naar China.

Na een half jaar extra taallessen in Peking, mocht pater Raskin afreizen naar Binnen-Mongolië, het missioneringsgebied van de Scheutisten ten noorden van de Grote Muur. Het barre bergachtige gebied werd bewoond door Chinese boeren, die al twee eeuwen eerder in aanraking waren gekomen met het christendom, waartoe velen zich hadden bekeerd. De Scheutisten waren er werkzaam sinds 1865 en hadden een netwerk van kerken, scholen en andere voorzieningen in hun vicariaten aangelegd. Joseph Raskin — of *Kan Shenfu*, priester (Ras)kin — was eerst (1921-1926) als leraar vele vakken werkzaam in Xiwanzi, waar jonge Chinezen tot priester werden gevormd. Daarna (1926-1933) werd hij leraar en schooldirecteur in Nanhaoqian, waar jonge Chinezen tot onderwijzers en onderwijzeressen werden opgeleid. Tussendoor was hij rondreizend mislezer en bij gelegenheid weer militair, omdat de vicariaten van Scheut te lijden hadden van zowel roversbenden als legers van krijgsheren, van zowel de burgeroorlog als de Japanse inval. „Inspectie van de geweren en patronen, reparatie van de kandelaars en altaarkruisen” noteerde pater Raskin in de dagen van 1933 waarop hij de orde probeerde te herstellen in een door oorlogsgeweld geteisterd dorpje in het noorden van Binnen-Mongolië. Toen de rust er was weergekeerd en de pater er geheel en al zijn draai had gevonden als dorpspastoor — de eigenlijke realisatie van zijn missionarisdroom —, werd hij tot zijn grote spijt door zijn oversten teruggeroepen naar België om er propagandist van de congregatie te worden.

Uit de honderden bewaarde maar niet gepubliceerde bladzijden *Chineesch Dagboek* van Joseph Raskin — met beschrijvingen en tekeningen van het reilen en zeilen in China in de jaren twintig en dertig van de twintigste eeuw — blijkt niet enkel zijn naïeve devotie, maar ook zijn talentvolle veelzijdigheid. Hij verkende zijn missiegebied grondig en bracht het in kaart. Hij ging intens met de mensen rondom hem om en vertelde over hun levens. Hij was, als zovelen van zijn confraters, een voorbeeldige missionaris, overtuigd van het groot gelijk van de kerkelijke leer en gedreven door een blind geloof in God, de Hemel en het hiernamaals. De Belgische pater werd op zijn manier ook een Chinese artiest. Hij ontwierp Chinees-christelijk gedecoreerd kerkmeubilair en grafzerken. Hij was een meester in Chinese kaligrafie. Eenmaal terug in België, richtte hij samen met een confrater het Chinees

museum in dat de congregatie in haar moederhuis te Scheut voor haar bezoekers openstelde. In de jaren negentienhonderdzeventig zouden de Scheutisten dat moederhuis door nieuwbouw vervangen en het oude museum door een moderne tentoonstellingszaal. Daarmee bleef de cirkelvormige „maandeur” die Joseph Raskin destijds had ontworpen, als entree behouden.

Als propagandist voor Scheut (1934-1942) reisde Joseph Raskin onvermoeibaar door België, predikte hij, gaf hij lezingen en richtte hij tentoonstellingen over China in. Hij gaf ook les aan toekomstige paters-Scheutisten, onder wie zijn jongste broer Albert. Hij onderbrak die activiteiten toen de Tweede Wereldoorlog uitbrak. Tijdens de Achttiendaagse Veldtocht was hij legeraalmoezenier en einde mei 1940 even hofaalmoezenier in het kasteel van Wijnendale. Na de capitulatie van België hernam hij zijn propagandawerk en werd hij vanaf 1941 actief in het verzet tegen de Duitse bezetter. Met zijn vrienden Arseen Debaillie uit Lichtervelde en Hector Joye uit Brugge organiseerde Joseph Raskin een eigen inlichtingendienst, *Leopold Vindictive*. Na een eerste, geslaagde communicatie met Londen per postduif, volgden nieuwe, mislukkende pogingen. Op 1 mei 1942 werd Joseph Raskin in Scheut door de Duitsers gearresteerd. Ook zijn medestanders werden aangehouden. Ze werden als *Nacht- und Nebelgefangenen* naar Duitsland weggevoerd en verbleven er in kampen en gevangenissen (Brauweiler, Bochum, Wuppertal, Esterwegen). Op 1 september 1943 werden ze in Papenburg door het „volksrechtshof” van de nazi's ter dood veroordeeld en op 18 oktober 1943 in de gevangenis van Dortmund door onthoofding terechtgesteld. Terwijl hij naar de guillotine werd gebracht, reciteerde Joseph Raskin luidop het *Magnificat* en uit getuigenissen bleek dat hij zijn calvarie in Duitsland even moedig was gegaan en ook voor zijn medegevangenen conferenties over China had gegeven. De asurne van Joseph Raskin werd na de oorlog naar België gebracht en er op 4 oktober 1945 in zijn geboortedorp Stevoort bijgezet in het ouderlijk graf. In Aarschot werd aan de Hoogbrug over de Demer een standbeeld voor pater Raskin opgericht.

13 mei 1996.

B. Raskin.

Bronnen: HANSEN, A. 1985. *Conduire les Chinois au Christ. L'apostolat des Pères de Scheut au Vicariat apostolique de Hsi-Wan-Tzu (1920-1943)*. Mémoire, Université de Liège. — RASKIN, B. 1994. *De Eeuw van de Ekster*. Leuven, Kritak; Amsterdam, Meulenhoff. — VERHELST, D. & DANIELS, H. 1991. *Scheut vroeger en nu 1862-1987. Geschiedenis van de Congregatie van het Onbevlekt Hart van Maria C.I.C.M. Leuven, Universitaire Pers*.

Affiniteten: Brigitte Raskin (1947) is licentiate geschiedenis en schrijfster (KU Leuven, 1971). Joseph Raskin was haar oom, de oudste broer van haar vader.